

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 24. tammikuuta 2022
(OR. en)

5277/22

COHOM 6
COPS 15
CONUN 10
COASI 7
MAMA 6
COEST 5
COAFR 12
DEVGEN 3
CFSP/PESC 30

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähetäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Päivämäärä:	24. tammikuuta 2022
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Asia:	Neuvoston päätelmät EU:n prioriteeteista YK:n ihmisoikeusfoorumeilla vuonna 2022

Valtuuskunnille toimitetaan liitteenä neuvoston 3844. istunnossaan 24. tammikuuta 2022 hyväksymät neuvoston päätelmät EU:n prioriteeteista YK:n ihmisoikeusfoorumeilla vuonna 2022.

Neuvoston päätelmät EU:n prioriteeteista YK:n ihmisoikeusfoorumeilla vuonna 2022

1. EU on sitoutunut **kunnioittamaan, suojelemaan ja toteuttamaan ihmisoikeuksia, demokratiaa ja oikeusvaltioperiaatetta** yhtenäisesti ja johdonmukaisesti **kaikilla ulkoisen toimintansa aloilla**. Se tukee edelleen yhtenäisenä YK:n ihmisoikeusjärjestelmää ulkoisen toimintansa kulmakivenä. Maailmanlaajuisen ihmisoikeusjärjestelmän edistäminen on olennainen osa EU:n sitoutumista monenvälisyyden ja EU:n johtavan aseman vahvistamiseen sääntöihin perustuvan kansainvälisen järjestyksen tukemisessa. EU vahvistaa, että ihmisoikeudet, olivatpa ne kansalaisoikeuksia, kulttuurisia, taloudellisia, poliittisia tai sosiaalisia oikeuksia, ovat yleismaailmallisia, jakamattomia, toisistaan riippuvaisia ja toisiinsa liittyviä. Tässä hengessä EU kehottaa kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen, taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen ja muiden ihmisoikeussopimusten laajaan ratifiointiin ja tehokkaaseen täytäntöönpanoon sekä tehostamaan toimia kaikkien ihmisoikeuksien toteuttamiseksi tasavertaisesti. EU tarkkailee ja torjuu kaikkia yrityksiä heikentää ihmisoikeuksia ja yksilön ihmisarvon ja tasa-arvon perusperiaatteita, jotka perustuvat ihmisoikeuksien yleismaailmalliseen julistukseen ja myöhempiin ihmisoikeusvälineisiin. EU käsittelee viimeaikaisia ihmisoikeuksiin kohdistuvia riskejä, kuten hybridiuhkia, teknologian kehitykseen ja ympäristön pilaantumiseen ja ilmastonmuutokseen liittyviä riskejä sekä meneillään olevan covid-19-pandemian jatkuvia vaikutuksia ihmisoikeuksiin, erityisesti naisten ja tyttöjen oikeuksien toteutumiseen, sekä perusvapauksiin. Haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden, myös vammaisten henkilöiden, kohtaama syrjintä on kärjistynyt ja tullut näkyvämmäksi. EU muistuttaa, että kaikkien covid-19-pandemian yhteydessä asetettujen ihmisoikeusrajoitusten on oltava ehdottoman välttämättömiä, oikeasuhteisia, väliaikaisia ja syrjimättömiä valtioiden kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden mukaisesti. EU tehostaa toimiaan auttaakseen varmistamaan, että kaikilla ihmisillä kaikissa maissa on yhtäläiset mahdollisuudet saada turvallisia, tehokkaita ja kohtuuhintaisia koronavirusrokotteita ja -hoitoja.

2. EU **tukee** edelleen **voimakkaasti** Yhdistyneiden kansakuntien ihmisoikeusvaltuutetun, hänen toimistonsa ja **koko YK:n ihmisoikeusjärjestelmän**, kuten ihmisoikeusneuvoston, sopimuselinten, erityismenettelyjen ja yleisen määräaikaisarvioinnin, toimeksiantoa. EU kehottaa edelleen kaikkia valtioita kunnioittamaan YK:n ihmisoikeusvaltuutetun ja hänen toimistonsa riippumattomuutta ja tekemään yhteistyötä niiden toimeksiannon toteuttamiseksi tehokkaasti varmistaen samalla riittävän rahoituksen. EU jatkaa toimiaan ihmisoikeusneuvoston vahvistamiseksi muun muassa lujittamalla New Yorkin ja Geneven välistä yhteyttä, tunnustaen ihmisoikeusneuvoston ainutlaatuisen roolin ja lisäarvon. Se muistuttaa, että kaikkien YK:n jäsenten, erityisesti ihmisoikeusneuvoston jäsenten, olisi noudatettava korkeimpia ihmisoikeusnormeja ja toimittava täydessä yhteistyössä ihmisoikeusneuvoston ja sen mekanismien kanssa. EU tukee YK:n pääsihteerin Our Common Agenda -raporttia ja osallistuu aktiivisesti sen täytäntöönpanoon.
3. EU **seuraa vastaisuudessakin ihmisoikeustilannetta maailmanlaajuisesti ja tuomitsee ihmisoikeusloukkaukset ja -rikkomukset** riippumatta siitä, missä ne tapahtuvat. Se käyttää kaikkia käytössään olevia välineitä, myös EU:n maailmanlaajuisia ihmisoikeuspakotejärjestelmää, saadakseen aikaan muutoksia ja parantaakseen ihmisoikeustilannetta koko maailmassa. EU **antaa tunnustusta myönteiselle kehitykselle** ihmisoikeuksien alalla ja **pyrkii edelleen yhteistyöhön kaikkien maiden ja alueellisten järjestöjen kanssa** muun muassa ihmisoikeusvuoropuhelujen avulla. Strateginen ratkaisumme muuttuvaan kansainväliseen ympäristöön on tuoda esiin EU:n yhteiset ja yhtenäiset kannat kansainvälisillä foorumeilla, vahvistaa pitkäaikaisia suhteitamme perinteisiin kumppaneihimme lujittamalla yhteisiä etujamme ja arvojamme sekä laajentaa ja syventää kumppanuuksia eri puolilla maailmaa sijaitsevien maiden ja alueiden kanssa. Uusien alueiden välisten ja aihekohtaisten liittoumien muodostaminen on olennaisen tärkeää.

4. EU vahvistaa olevansa sitoutunut torjumaan rankaisemattomuutta ja tuomaan uhreille oikeutta. **Rooman perussäännön voimaantulon 20-vuotisjuhlavuotena** EU toistaa tukevansa horjumattomasti Kansainvälistä rikostuomioistuinta (ICC) ja kehottaa edelleen ratifioimaan yleismaailmallisesti Rooman perussäännön ja toimimaan täydessä yhteistyössä ICC:n kanssa. ICC:n ja muiden kansallisten ja kansainvälisten tuomioistuinten työ on ratkaisevan tärkeää hirmutekoihin syyllistyneiden saattamiseksi vastuuseen teoistaan. EU tukee myös sellaisten kansainvälisten tutkintamekanismien työtä, joilla kerätään todisteita kansainvälisen humanitaarisen oikeuden vakavista loukkauksista ja ihmisoikeuksia koskevan kansainvälisen oikeuden loukkauksista ja rikkomuksista, jotta helpotettaisiin syyllisten syytteeseenpanoa.
5. EU korostaa **YK:n yleiskokouksen kolmannen komitean** ja **YK:n ihmisoikeusneuvoston** ainutlaatuista roolia **maakohthaisten ihmisoikeustilanteiden** käsittelyssä. Tässä yhteydessä EU aikoo edelleen aktiivisesti puuttua uusiin ihmisoikeuskriiseihin ja tuomita vakavat ja heikkenevät ihmisoikeustilanteet. EU ottaa jatkossakin johtavan roolin Afganistania, Burundia, Eritreaa, Etiopiaa, Korean demokraattista kansantasavaltaa, Myanmaria ja Valko-Venäjää koskevissa aloitteissa. Se harkitsee myös uusia aloitteita tilanteen niin vaatiessa. EU tukee lisäksi kaikkia sellaisia maita koskevia aloitteita, joiden olisi ihmisoikeustilanteensa vuoksi oltava ihmisoikeusneuvoston tai kolmannen komitean asialistalla. EU seuraa tiiviisti Etelä-Sudania, Filippiinejä, Georgiaa, Irania, Jemeniä, Kambodžaa, Keski-Afrikan tasavaltaa, Kongon demokraattista tasavaltaa, Libyaa, Malia, Nicaraguaa, miehitettyjä palestiinalaisalueita, Somaliaa, Sri Lankaa, Sudania, Syyriaa ja Venezuelaa koskevia aloitteita. EU seuraa myös edelleen tiiviisti tilannetta Venäjän federaation laittomasti itseensä liittämässä Krimin autonomisessa tasavallassa ja Sevastopolin kaupungissa ja tukee tähän liittyviä aloitteita. EU osallistuu aktiivisesti interaktiivisiin vuoropuheluihin erityismenettelyjen toimeksiannon haltijoiden kanssa ja käy yleisiä keskusteluja, joissa kiinnitetään huomiota muun muassa Venäjän federaation ja Kiinan kriittisiin ihmisoikeustilanteisiin.

6. EU on edelleen yhtä lailla sitoutunut edistämään ja tukemaan **aihekohtaisia päätöslauselmia ja aloitteita** YK:n yleiskokouksen kolmannessa komiteassa ja YK:n ihmisoikeusneuvostossa sekä osallistumaan niihin rakentavasti. EU ottaa jatkossakin johtavan roolin aloitteissa, jotka koskevat lapsen oikeuksia (yhdessä GRULAC-kumppaneiden kanssa), uskonnon- ja vakaumuksenvapautta sekä ihmisoikeuksia ja ilmastonmuutosta samoin kuin kuolemanrangaistuksen täytäntöönpanoa koskevaa moratoriota.
7. EU kehottaa edelleen kaikkia valtioita noudattamaan **ihmisoikeuksia koskevaa kansainvälistä oikeutta** ja myöntämään YK:n ja ihmisoikeuksien valvontamekanismeille pääsyn alueilleen ehdoitta ja esteettä. EU kehottaa edelleen kaikkia aseellisten konfliktien osapuolia noudattamaan kansainvälistä **humanitaarista oikeutta** ja varmistamaan, että humanitaarista apua päästään toimittamaan kattavasti, turvallisesti ja esteettömästi sen tarpeessa olevalle väestölle maiden kaikissa osissa. EU kehottaa edelleen aseellisten konfliktien osapuolia toteuttamaan kaikki tarvittavat toimenpiteet siviilien, erityisesti naisten ja lasten, vammaisten henkilöiden ja lääkintä- ja humanitaarisen henkilöstön sekä siviili-infrastruktuurien, mukaan lukien koulutus- ja terveydenhuoltolaitokset, suojelemiseksi. EU tukee edelleen ihmisoikeuksien vahvempaa sisällyttämistä YK:n rauhaa ja turvallisuutta koskeviin toimiin. Siviilien suojelemiseksi ja periaatteellisten humanitaaristen toimien edistämiseksi paremmin EU aikoo myös tukea kumppaneitaan ihmisoikeuksien ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden noudattamista koskevien vankkojen puitteiden käyttöönotossa ja toteuttamisessa.

EU pitää **Etiopian** pitkittynyttä konfliktia hälyttävänä. EU aikoo edelleen kehottaa kaikkia konfliktin osapuolia aloittamaan välittömästi tulitauon ja pidättymään kaikista ihmisoikeusloukkauksista, kuten seksuaalisesta ja sukupuoleen perustuvasta väkivallasta, mukaan lukien raiskaukset ja etnisesti kohdennettu väkivalta, sekä kansainvälisen humanitaarisen oikeuden ja pakolaislainsäädännön loukkauksista. EU pyrkii varmistamaan tekijöiden saattamisen vastuuseen Etiopiassa tehdyistä rikoksista. EU korostaa edelleen talebanin nimittämän väliaikaishallituksen vastuuta kaikkien **Afganistanissa** asuvien henkilöiden, erityisesti naisten, lasten ja vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamisen sekä ihmisoikeuspuolustajien, toimittajien ja media-alan työntekijöiden sekä tuomarien, erityisesti oikeuslaitoksessa työskennelleiden naisten, turvallisuuden varmistamisesta. EU vaatii edelleen maalle osallistavaa ja edustavaa hallitusta, johon osallistuvat täysimääräisesti, tuloksellisesti, yhdenvertaisesti ja mielekkäästi naiset sekä etnisten ja uskonnollisten vähemmistöjen edustajat ja joka perustuu oikeusvaltioperiaatteeseen ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseen. EU vaatii edelleen myös Afganistanin riippumattoman ihmisoikeuskomission (AIHRC) palauttamista keskeiseksi kansalliseksi ihmisoikeusinstituutioksi. EU korostaa, että on varmistettava vastuuvollisuus ihmisoikeusloukkauksista ja -rikkomuksista ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden loukkauksista, ja muistuttaa, että Afganistan on ICC:n Rooman perussäännön osapuoli. On erittäin tärkeää, että kaikki osapuolet Afganistanissa ja sen ulkopuolella avustavat Afganistanin ihmisoikeustilanteen seurannasta vastaavan erityisraportoijan, joka ihmisoikeusneuvoston on määrä nimittää, toimeksiannon täytäntöönpanossa muun muassa siirtymäkauden oikeusjärjestelyjen ja sellaisten Afganistanin turvallisuusjoukkojen entisten jäsenten laittomien teloitusten ja katoamisten osalta, jotka antautuivat talebanille tai jotka se otti kiinni, ja toteutettavat asianmukaisia jatkotoimia suositusten noudattamiseksi. EU toistaa myös, että kaikille ulkomaalaisille ja afganistanilaisille, jotka haluavat poistua maasta, on taattava turvallinen liikkuminen ja turvallinen ja hallittu maasta poistuminen, ja vaatii edelleen humanitaaristen toimijoiden esteetöntä pääsyä maan kaikille alueille. EU toistaa kehotuksensa, että kaikki **Syyrian** konfliktin osapuolet, erityisesti maan hallinto ja sen liittolaiset, lopettavat kansainvälisen humanitaarisen oikeuden loukkaukset ja ihmisoikeusloukkaukset, mukaan lukien kidutuksen, ja antaa tunnustusta kansainvälisille ponnisteluille, jotka pyrkivät uhrien kannalta totuuteen ja oikeuteen sekä vastuuvollisuuteen tehdyistä rikoksista, ja tukee niitä täysin.

Kaikki rikoksiin syyllistyneet on saatettava niistä vastuuseen. EU vaatii edelleen Syyrian hallintoa ja sen liittolaisia sitoutumaan merkityksellisesti Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselman 2254 täysimääräiseen täytäntöönpanoon ja kehottaa lopettamaan sortotoimet, vapauttamaan vangit ja selvittämään kadonneiden henkilöiden kohtaloa.

8. EU aikoo toistuvasti kehottaa kaikkia maailman valtioita varmistamaan demokraattisten instituutioiden asianmukaisen toiminnan, **kunnioittamaan oikeusvaltiota** ja hyvän hallintotavan periaatetta sekä oikeuslaitoksen riippumattomuutta ja torjumaan rankaisemattomuutta ja eriarvoisuutta pitäen mielessä, että monet rakenteelliset seikat, kuten korruptio, voivat johtaa ihmisoikeusloukkauksiin. EU kehottaa valtioita kunnioittamaan oikeutta osallistua mielekkäällä tavalla julkisiin asioihin sekä oikeutta rauhanomaiseen kokoontumis- ja yhdistymisvapauteen. Se ilmaisee huolensa järjestelmällisistä tukahduttamistoimista, joita **Venäjän federaatiossa** kohdistetaan kansalaisyhteiskuntaan, ihmisoikeuspuolustajiin, riippumattomiin tiedotusvälineisiin ja toimittajiin, poliittisen opposition jäseniin ja kriittisiin ääniin sekä haavoittuvassa asemassa oleviin henkilöihin ja uskonnollisiin vähemmistöryhmiin ja muihin leimattuihin ryhmiin kuuluviin henkilöihin, kuten hlbt-henkilöihin. EU seuraa edelleen ihmisoikeuksien ja perusvapauksien rajoituksia sekä "ulkomaisia agentteja" koskevan lain ja "epätoivottuja järjestöjä" ja "äärijärjestöjä" koskevien lakien mukaisia tehostettuja rajoittavia lainsäädäntötoimenpiteitä, joilla entisestään vaiennetaan riippumattomia ääniä, kavennetaan kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksia ja estetään ihmisoikeusloukkausten dokumentointia. EU tuo myös esiin huolensa poliittisen sorron historiaa koskevan riippumattoman tutkimuksen tukahduttamisesta. Menneisyyden julmuuksien ymmärtäminen on arvo, jota on tuettava ja suojeltava. EU kehottaa edelleen Venäjän federaatiota panemaan täytäntöön kansainväliset suositukset, jotka koskevat syytöksiä Venäjän federaation Tšetšenian tasavallassa tapahtuneista ihmisoikeuspuolustajiin, riippumattomien tiedotusvälineiden edustajiin, juristeihin ja muihin henkilöihin kohdistuneista vakavista ihmisoikeusloukkauksista ja -rikkomuksista, myös kidutuksesta. EU on edelleen huolissaan siitä, että ihmisoikeustilanne **Krimin autonomisessa tasavallassa ja Sevastopolin kaupungissa** on heikentynyt merkittävästi sen jälkeen, kun ne liitettiin laittomasti Venäjän federaatioon. EU on edelleen syvästi huolissaan ihmisoikeustilanteen heikkenemisestä niillä **itäisen Ukrainan** alueilla, jotka eivät tällä hetkellä ole Ukrainan hallituksen hallinnassa.

EU seuraa edelleen

erittäin huolestuneena ihmisoikeustilannetta **Abhasian ja Etelä-Ossetian separatistialueilla Georgiassa**. EU on huolissaan **Valko-Venäjän** ihmisoikeustilanteen jatkuvasta heikkenemisestä. EU tuomitsee edelleen jyrkästi laajalle levinneen ja järjestelmällisen kidutuksen ja kaltoinkohtelun mielivaltaisten pidätysten yhteydessä, lukuisat tahdonvastaiset katoamiset, monien oikeuksien ja vapauksien rajoittamisen sekä ihmisoikeuspuolustajiin, kansalaisyhteiskunnan edustajiin, riippumattomiin tiedotusvälineisiin ja kansallisiin vähemmistöihin kuuluviin henkilöihin kohdistetun sorto- ja uhkailukampanjan. EU vaatii edelleen kaikkien poliittisten vankien vapauttamista välittömästi ja ehdoitta. Näihin vakaviin ihmisoikeusloukkauksiin syylistyneet olisi saatettava vastuuseen ja heitä olisi rangaistava. EU kehottaa edelleen Valko-Venäjää tekemään täysimääräistä yhteistyötä kansainvälisten ja alueellisten ihmisoikeuksien seurantamekanismien kanssa, mukaan lukien Valko-Venäjän ihmisoikeustilannetta käsittelevä YK:n erityisraportoiija ja YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimiston johtama vastuuvastuuvelvollisuusmekanismi. EU kehottaa Kiinan ja **Hongkongin** viranomaisia palauttamaan oikeusvaltion, ihmisoikeuksien, medianvapaus ja moniarvoisuus mukaan luettuina, demokratian periaatteiden sekä oikeuslaitoksen riippumattomuuden kunnioittamisen täyden noudattamisen Hongkongin peruslain ja Kiinan kansainvälisten sitoumusten mukaisesti. Lisäksi **Turkin**, joka on EU:n ehdokasmaa ja Euroopan neuvoston pitkäaikainen jäsen, odotetaan noudattavan omia sitoumuksiaan.

9. EU kehottaa edelleen kaikkia valtioita kunnioittamaan ja suojelemaan **vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden ihmisoikeuksia** ja toteuttamaan ne, ja panee tyytyväisenä merkille kansallisiin tai etnisiin, uskonnollisiin ja kielellisiin vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden oikeuksista annetun julistuksen 30-vuotispäivän. EU vastustaa kaikenlaista väkivaltaan tai vihaan yllyttämistä ja vihapuhetta niin verkossa kuin sen ulkopuolella, mutta katsoo, että oikeus mielipiteen- ja sananvapauteen on säilytettävä täydellisenä. EU seuraa edelleen erittäin huolestuneena **Kiinan** ihmisoikeustilannetta erityisesti Xinjiangin uiguurien autonomisella alueella, Tiibetin autonomisella alueella ja Sisä-Mongolian autonomisella alueella. EU on edelleen syvästi huolestunut lukuisista laajamittaisista ihmisoikeusloukkauksista ja -rikkomuksista, joita raportoidaan Kiinasta, erityisesti edellä mainituilta alueilta. Näitä ovat mielivaltaiset pidätykset, pidätettyjen kidutus ja kaltoinkohtelu, poliittisten uudelleenkorutusleirien laaja verkosto, laaja valvonta ja uskonnon- tai vakaumuksenvapauden järjestelmälliset rajoitukset, pakkotyö, pakkosteriloinnit ja perheiden erottaminen sekä seksuaalinen ja sukupuoleen perustuva väkivalta. Etnisiin ja uskonnollisiin vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden, erityisesti uiguurien ja muihin vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden, tilanne on edelleen erityisen huolestuttava kaikkialla Kiinassa. EU kehottaa edelleen Kiinaa noudattamaan kansallisen ja kansainvälisen oikeuden mukaisia ihmisoikeusvelvoitteitaan. EU kehottaa edelleen painokkaasti YK:n ihmisoikeusvaltuutettua käsittelemään Kiinan ja erityisesti Xinjiangin uiguurien autonomisen alueen ihmisoikeustilannetta muun muassa riippumattoman, objektiivisen, puolueettoman ja avoimen arvioinnin avulla. EU seuraa edelleen erittäin huolestuneena jatkuvia ihmisoikeusloukkauksia ja -rikkomuksia, esimerkiksi niitä, jotka ovat seurausta **Myanmarin/Burman** armeijan muun muassa rohingamuslimien ja muihin vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden pidätyksistä, ja vaatii oikeuden toteutumista ja syyllisten vastuuvollisuutta. EU tuomitsee edelleen jyrkästi Myanmarissa/Burmassa 1. helmikuuta 2021 tehdyn sotilasvallankaappauksen ja tuomitsee siviileihin kohdistuvan väkivallan, mukaan lukien seksuaalinen ja sukupuoleen perustuva väkivalta, ja kehottaa kaikkia asiaankuuluvia sidosryhmiä osallistamaan vuoropuheluun demokratian ja oikeusvaltion palauttamiseksi. EU kehottaa myös takaamaan humanitaarisen avun turvallisen ja esteettömän pääsyn ja vapauttamaan kaikki mielivaltaisesti pidätetyt välittömästi ja ehdoitta. EU kehottaa edelleen Venäjän viranomaisia kunnioittamaan ihmisoikeuksia,

mukaan lukien etnisiin, kansallisiin ja uskonnollisiin vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden, kuten myös Venäjän federaation itseensä laittomasti liittämien Krimin autonomisen tasavallan ja Sevastopolin kaupungin Krimin tataarien, oikeudet.

10. EU vastustaa edelleen voimakkaasti **kuolemanrangaistusta** kaikissa olosuhteissa. Se kehottaa kaikkia maita tukemaan YK:n yleiskokouksen päätöslauselmaa kuolemanrangaistuksen käyttöä koskevasta moratoriosta, ja kaikkia maita, joissa kuolemanrangaistusta yhä käytetään, poistamaan sen tai ainakin ottamaan käyttöön moratorion ensimmäisenä askeleena kohti kuolemanrangaistuksen poistamista. EU kannustaa valtioita, joissa on käytössä moratorio, poistamaan kuolemanrangaistuksen lainsäädännöstään. EU edistää kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen toisen valinnaisen pöytäkirjan mahdollisimman laajaa ratifiointia. Se kannustaa osallistumaan laajalti Berliinissä marraskuussa 2022 järjestettävään kahdeksanteen kuolemanrangaistuksen vastaiseen maailmankonferenssiin ja tukee muita tähän liittyviä aloitteita.
11. EU tuomitsee edelleen **kidutuksen** ja muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen laajamittaisen käytön kaikkialla maailmassa ja pyrkii poistamaan nämä käytännöt maailmanlaajuisesti. EU kehottaa painokkaasti tutkimaan riippumattomalla tavalla vakavia ihmisoikeusloukkauksia ja -rikkomuksia riippumatta siitä, missä niitä tapahtuu, ja työskentelemään niiden tekijöiden vastuuvollisuuden varmistamiseksi. Se tuomitsee edelleen mielivaltaiset pidätykset ja vangitsemiset ja tukee yhä vankiloiden ja muiden säilöönottopaikkojen riippumatonta valvontaa, vankilaolojen parantamista ja vapautensa menettäneiden henkilöiden kohtelua kansainvälisten velvoitteiden ja normien mukaisesti. EU kehottaa kidutuksen vastaisen YK:n yleissopimuksen ja sen valinnaisen pöytäkirjan yleismaailmalliseen ratifiointiin ja tehokkaaseen täytäntöönpanoon. Se pyrkii jatkossakin edistämään kuolemanrangaistuksen täytäntöönpanoon ja kidutukseen käytettävien tavaroiden kaupan kieltämistä kidutusvälineiden kaupan vastaisen allianssin kautta.

12. EU tukee edelleen **ihmisoikeuspuolustajia** ja kansalaisjärjestöjä, myös naisjohtoisia ja nuorisajohtoisia järjestöjä, ja toimii taatakseen niiden tosiasiallisen ja merkityksellisen osallistumisen kaikkiin YK:n prosesseihin. EU tuomitsee jyrkästi ihmisoikeuspuolustajien uhkailut, heihin kohdistetut hyökkäykset, heidän kriminalisointinsa, heidän laittoman valvontansa, heihin kohdistetut mustamaalauskampanjat, heidän mielivaltaiset pidätyksensä, heidän tahdonvastaiset katoamisensa ja surmaamisensa. EU kiinnittää erityistä huomiota ihmisoikeuksien puolustajiin, joihin on kohdistettu kostotoimia YK:n järjestelmän kanssa tehdyn yhteistyön jälkeen, ja tukee tältä osin edelleen ihmisoikeuksista vastaavan YK:n apulaispääsihteerin työtä. EU kiinnittää huomiota tiettyihin ihmisoikeuspuolustajien ryhmiin, erityisesti naispuolisiin ihmisoikeuspuolustajiin, ympäristön ja maanomistusoikeuksien puolesta toimiviin ja alkuperäiskansojen ihmisoikeuksien puolustajiin, hlbt-henkilöiden oikeuksien puolustajiin sekä työntekijöiden oikeuksia puolustaviin henkilöihin kohdistuviin erityisiin riskeihin. EU vahvistaa tukeaan elinvoimaisen ja moniarvoisen **kansalaisyhteiskunnan** toiminnalle suotuisten, riippumattomuuden takaavien olosuhteiden luomiseksi ja vastustaa kansalaisjärjestöihin kohdistuvia kohtuuttomia oikeudellisia ja hallinnollisia rajoituksia, jotka heikentävät niiden toimintakykyä, muun muassa rankaisevia rekisteröintijärjestelmiä ja rahoituksen vastaanottamiselle asetettuja rajoituksia tai järjestöjen rekisteröinnille asetettua hallinnollista rajoitusta. EU toteuttaa edelleen toimia ihmisoikeuspuolustajien vapauttamiseksi kaikkialla maailmassa yhteistyössä YK:n ihmisoikeusvaltuutetun ja hänen toimistonsa sekä muiden YK:n elinten kanssa.
13. EU edistää ja suojelee **mielipiteen- ja sananvapautta** verkossa ja sen ulkopuolella sekä tukee tiedotusvälineiden moniarvoisuutta ja vapautta maailmanlaajuisesti. EU tuomitsee edelleen jyrkästi toimittajiin, bloggaajiin ja muihin media-alan työntekijöihin kohdistuvat uhkaukset ja hyökkäykset ja muistuttaa valtioiden velvollisuudesta varmistaa, että niiden kansallisessa lainsäädännössä sekä politiikka- ja muissa toimitissa noudatetaan ihmisoikeuksia koskevaa kansainvälistä oikeutta. EU ilmaisee jatkossakin huolensa valtion valvonnan lisääntymisestä verkkoympäristössä ja suojelee demokraattisia prosesseja sekä varmistaa disinformaation torjunnan ihmisoikeusperustaisen lähestymistavan.

14. EU toimii edelleen aktiivisesti YK:n foorumeilla kiinnittääkseen huomion siihen, miten uudet ja kehitteillä olevat **digitaaliteknologiat** vaikuttavat ihmisoikeuksiin. EU jatkaa YK:n pääsihteerin digitaalisen yhteistyön etenemissuunnitelman täytäntöönpanoa koskevaa yhteistyötä YK:n ihmisoikeusvaltuutetun ja muiden kumppanien kanssa. EU ajaa avointa, vapaata, yhteentoimivaa, luotettavaa ja turvallista internetiä ja tarkastelee erityisesti tiettyjä keskeisiä kysymyksiä, kuten internetin sulkemisia, verkossa tapahtuvan kansalaistoiminnan suojelua, tietosuojaa, yksityisyyden suojaa ja keinoja torjua laitonta valvontaa, verkkoympäristössä tapahtuvaa sensurointia, vihapuhetta, disinformaatiota ja kyberrikollisuutta. EU edistää ihmisoikeusperustaista lähestymistapaa uusien digitaaliteknologioiden, myös tekoälyn, suunnittelussa, kehittämisessä, käyttöönotossa, arvioinnissa ja käytössä asiasta annettavan EU:n lainsäädännön mukaisesti.
15. EU vastustaa edelleen jyrkästi kaikenlaista **syrjintää**, mukaan lukien sukupuoleen, rotuun, etniseen tai yhteiskunnalliseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen, poliittisiin tai muihin mielipiteisiin, vammaisuuteen, ikään, seksuaaliseen suuntautumiseen ja sukupuoli-identiteettiin perustuvaa syrjintää, ja lisää toimia sen torjumiseksi kiinnittäen erityishuomiota syrjinnän moninkertaisiin ja risteäviin muotoihin. EU toistaa olevansa sitoutunut tasa-arvoon ja syrjimättömyyteen sekä kaikkien ihmisten oikeuteen nauttia kaikista ihmisoikeuksista ja perusvapauksista. EU aikoo toimia johdonmukaisesti ja rakentavasti niiden YK:n toimeksiantojen pohjalta, jotka keskittyvät väkivallan ja kaikenlaisen syrjinnän torjuntaan, ja tukee YK:n pitkäkestoista työtä tässä asiassa.

16. Kansainvälisten sitoumustensa mukaisesti EU edistää ja vahvistaa tarmokkaasti kansainvälisiä ponnisteluja, joilla pyritään **sukupuolten tasa-arvoon**, kaikkien naisten ja tyttöjen mahdollisuuteen nauttia täysimääräisesti kaikista ihmisoikeuksista sekä naisten ja tyttöjen voimaannuttamiseen. EU hyödyntää jokaisen tilaisuuden kaikilla asiaankuuluvilla foorumeilla, myös YK:n naisten asemaa käsittelevässä toimikunnassa, vahvistaakseen nämä sitoumukset uudelleen sukupuoleen perustuvan syrjinnän ja eriarvoisuuden perimmäisiin syihin puuttumiseksi. EU edistää jatkossakin sukupuolinäkökulman huomioon ottamista kaikilla YK:n ihmisoikeusfoorumeilla, myös rauhaa ja turvallisuutta koskevien aloitteiden puitteissa, ja tukee kaikkien naisten ja tyttöjen täysimääräistä, tehokasta, yhtäläistä ja merkityksellistä osallistumista päätöksenteon kaikille tasoille, myös YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1325 ja sen jälkeisten naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevien päätöslauselmien täytäntöönpanon kautta. EU asettaa edelleen toimiansa keskiöön kaikenlaisen seksuaalisen ja sukupuoleen perustuvan väkivallan, mukaan lukien perheväkivalta ja parisuhdeväkivalta sekä verkossa että sen ulkopuolella, lapsi-, varhais- ja pakkoavioliittojen, naisten sukuelinten silpomisen ja muiden naisiin ja tyttöihin kohdistuvien haitallisten käytäntöjen ehkäisemisen ja poistamisen, myös naisiin ja tyttöihin kohdistuvan väkivallan poistamista käsittelevän EU-johtoisen tukiryhmän kautta. EU toistaa jatkossakin, että miehet ja pojat on pyrittävä kautta koko yhteiskunnan ottamaan mukaan seksuaalisen ja sukupuoleen perustuvan väkivallan lopettamiseen, sukupuolten eriarvoisuuden poistamiseen, syrjivien sosiaalisten normien käsittelyyn ja sukupuolistereotyypioiden torjumiseen.
17. EU on edelleen sitoutunut kaikkien ihmisoikeuksien edistämiseen, suojeluun ja toteuttamiseen sekä Pekingin toimintaohjelman ja kansainvälisen väestö- ja kehityskonferenssin (ICPD) toimintaohjelman ja niihin liittyvien tarkistuskokousten tulosten täydelliseen ja tehokkaaseen täytäntöönpanoon ja tässä yhteydessä **seksuaali- ja lisääntymisterveyteen ja -oikeuksiin**. Edellä esitetty huomioon ottaen EU vahvistaa olevansa sitoutunut edistämään ja suojelemaan jokaisen yksilön oikeutta hallita täysin omaan seksuaalisuuteensa ja seksuaali- ja lisääntymisterveyteensä liittyviä kysymyksiä ja päättää niistä vapaasti ja vastuullisesti ilman syrjintää, pakottamista tai väkivaltaa, sekä kyseisen oikeuden toteutumiseen. Lisäksi EU korostaa, että kaikilla pitäisi olla mahdollisuus saada kohtuuhintaista, laadukasta ja monipuolista seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyvää tietoa, koulutusta, kattava seksuaalikasvatus mukaan lukien, ja terveydenhuoltopalveluja.

18. EU osallistuu edelleen rakentavasti kaikkiin **rasismin**, rotusyrjinnän, muukalaisvihan ja niihin liittyvän suvaitsemattomuuden torjumiseen liittyviin aloitteisiin maailmanlaajuisesti ja pitäytyy samalla pitkäaikaisessa kannassaan, joka koskee tarvetta varmistaa kaikkinaisen rotusyrjinnän poistamista koskevan kansainvälisen yleissopimuksen yleismaailmallinen ratifiointi ja täysimääräinen ja tehokas täytäntöönpano sekä tarvetta panna täytäntöön Durbanin julistus ja toimintaohjelma sekä tarvittaessa järkeistää ja virtaviivaistaa sen seurantamekanismeja.
19. EU on edelleen sitoutunut **uskonnon- tai vakaumuksenvapauden** edistämiseen ja suojelemiseen. Se tuomitsee kehen tahansa kohdistuvan tai kenen tahansa harjoittaman uskontoon tai vakaumukseen perustuvan syrjinnän, suvaitsemattomuuden, väkivallan ja vainon. EU edistää ja suojelee jokaisen oikeutta uskontoon tai vakaumukseen ja oikeutta tunnustaa uskontoaan tai vakaumustaan taikka vaihtaa sitä, ja se tuomitsee uskosta luopumisen kriminalisoinnin ja jumalanpilkkalakien väärinkäytön. EU edistää ja suojelee edelleen oikeutta sananvapauteen ja tukee uskontojen välistä vuoropuhelua tehokkaana ihmisoikeuksien edistämisen välineenä. EU osallistuu YK:n konfliktinesto-, sovittelu- ja välitystoimiin muun muassa edistämällä toimia uskonnollisen perinnön suojelemiseksi ihmisoikeuksia täysimääräisesti kunnioittaen.

20. EU tehostaa toimia ihmisoikeuksia koskevan oikeuden ja ihmisoikeusperiaatteiden sekä kansainvälisen humanitaarisen oikeuden ja pakolaisoikeuden noudattamiseksi suhteessa **pakolaisiin, maan sisällä siirtymään joutuneisiin henkilöihin sekä muuttajiin** kiinnittäen erityistä huomiota lapsiin, naisiin ja muihin haavoittuvassa asemassa oleviin henkilöihin. Pakkomuuttoa ja muuttoliikettä koskevassa EU:n kokonaisvaltaisessa lähestymistavassa keskitytään edelleen laittoman muuttoliikkeen ja pakkomuuton perimmäisiin syihin puuttumiseen. EU tukee edelleen maita muuttoliikkeen hallinnassa, muuttajien salakuljettajien ja ihmiskauppioiden liiketoimintamallien hajottamiseen, Euroopan ulkorajojen parempaan valvontaan ja laillisten muuttoväylien tarjoamiseen kansallista toimivaltaa täysimääräisesti kunnioittaen ja covid-19-pandemian aiheuttama nykytilanne asianmukaisesti huomioon ottaen. EU kehottaa jatkossakin kaikkia valtioita ehkäisemään ihmiskauppaa ja ihmisten salakuljetusta, suojelemaan uhreja sukupuoli- ja lapsisensitiivistä lähestymistapaa noudattaen sekä varmistamaan rikoksenteekijöiden tehokkaan syytteeneseenpanon. EU tuomitsee edelleen jyrkästi kolmansien maiden harjoittaman, valtion tukeman pakolaisten ja maahanmuuttajien välineellistämisen, mukaan lukien pakolaisten ja muuttajien salakuljetus, jota Valko-Venäjän hallinto on järjestänyt poliittisissa tarkoituksissa, ja sen aiheuttama humanitaarinen kriisi.
21. **Ilmastokriisi** on ihmisoikeuskriisi. EU on edelleen maailmanlaajuisesti johtoasemassa ilmastomuutos- ja ympäristökysymysten käsittelyssä ja se tukee toimenpiteitä, joilla puututaan niihin vakaviin vaikutuksiin, joita ilmastomuutoksella, biologisen monimuotoisuuden köyhtymisellä ja ympäristön tilan heikentymisellä on ihmisoikeuksien täysimääräiseen toteutumiseen, puhdasta juomavettä ja jätevesihuoltoa koskevat ihmisoikeudet mukaan lukien. Tältä osin EU on tyytyväinen siihen, että on hyväksytty päätöslauselma ihmisoikeudesta puhtaaseen, terveelliseen ja kestäväan ympäristöön sekä päätöslauselma, jolla annetaan toimeksianto ihmisoikeuksien edistämistä ja suojelua ilmastomuutoksen yhteydessä käsittelevälle erityisraportoijalle. EU aikoo edelleen osallistua aktiivisesti YK:n päätöslauselmiin, jotka koskevat ihmisoikeuksien sekä ilmaston ja ympäristön välistä yhteyttä, ja edistyä edelleen kohti sitä, että oikeus puhtaaseen, terveelliseen ja kestäväan ympäristöön tunnustettaisiin maailmanlaajuisesti ihmisoikeutena. EU korostaa, että ympäristöasioissa on tärkeää varmistaa tiedonsaanti, yleisön ottaminen mukaan päätöksentekoon sekä oikeussuojan saatavuus.

22. EU jatkaa alkuperäiskansojen oikeuksien edistämistä **alkuperäiskansojen** oikeuksia koskevan YK:n julistuksen ja ihmisoikeuksia koskevan kansainvälisen oikeuden mukaisesti ja toimii tältä osin aktiivisesti kaikilla asiaankuuluvilla foorumeilla, joilla keskustellaan alkuperäiskansojen oikeuksista. EU pyrkii edelleen lisäämään alkuperäiskansojen edustajien ja instituutioiden osallistumista asiaankuuluviin YK:n elimiin niitä koskevat kysymyksissä. Tässä yhteydessä EU panee tyytyväisenä merkille kansainvälisen alkuperäiskansakielten vuosikymmenen 2022–2032 käynnistämisen.
23. EU edistää ja suojelee edelleen kaikkien **lasten** ja erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien lasten kaikkia oikeuksia ja jatkaa tähän liittyvien aloitteiden tukemista myös helpottamalla lasten merkityksellistä osallistumista. Se edistää ja toteuttaa edelleen toimenpiteitä kaikenlaisen lapsiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemiseksi. Se tekee tiivistä yhteistyötä YK:n kanssa, erityisesti lasten asemaa aseellisissa konflikteissa ja lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa käsittelevien YK:n pääsihteerin erityisedustajien kanssa. EU edistää edelleen nollatoleranssipolitiikkaa lapsityövoiman käytön ja verkossa ja sen ulkopuolella tapahtuvan lapsiin liittyvän hyväksikäytön osalta. Jokaisella lapsella on oltava turvallinen, esteetön pääsy tasapuoliseen, osallistavaan ja laadukkaaseen koulutukseen kaikissa olosuhteissa.
24. EU aikoo päättäväisesti jatkaa YK:n kestävä kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman täytäntöönpanoa kaikkialla EU:ssa ja maailmanlaajuisesti. EU toistaa yhä uudelleen, että kaikkien ihmisoikeuksien täysimääräinen toteutuminen, olipa sitten kyse kansalaisoikeuksista, poliittisista oikeuksista, taloudellisista, sosiaalisista tai sivistyksellisistä oikeuksista, on osallistavan ja kestävä kehityksen ennakoedellytys, joka puolestaan edistää **ihmisoikeuksiin perustuvaa lähestymistapaa kehitykseen**. EU toistaa kantansa, jonka mukaan oikeus kehitykseen perustuu kaikkien ihmisoikeuksien yleismaailmallisuuteen, jakamattomuuteen ja siihen, että ne liittyvät toisiinsa ja ovat toisistaan riippuvia. Yksilöt ovat kehitysprosessin keskeisiä toimijoita, liikkeellepanijoita ja hyödynsajia. EU tunnustaa samalla kehitysstrategioiden monenvälisen luonteen. Tässä hengessä EU aikoo käydä YK:n tasolla keskusteluja oikeudesta kehitykseen ja edistää yhteisymmärrykseen perustuvia neuvotteluja pysyen samalla periaatteellisessa kannassaan oikeutta kehitykseen koskevan oikeudellisesti sitovan välineen laatimisesta.

25. **Terrorismi ja järjestäytynyt rikollisuus** ovat erittäin vakava uhka kansainväliselle rauhalle ja turvallisuudelle. EU kehottaa kaikkia valtioita varmistamaan, että terrorismirikosten ja järjestäytyneen rikollisuuden johdosta toteutetuissa toimissa noudatetaan täysin kansainvälistä oikeutta, erityisesti ihmisoikeuksia koskevaa kansainvälistä oikeutta, humanitaarista oikeutta ja pakolaisoikeutta. Terrorismin torjunta edellyttää uhrien asettamista etusijalle ja sen varmistamista, että uhrien oikeuksia suojellaan ja edistetään.
26. EU jatkaa yhteistyötä YK:n ihmisoikeusvaltuutetun ja **yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia** käsittelevän YK:n työryhmän kanssa edistääkseen yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevien YK:n ohjaavien periaatteiden maailmanlaajuista täytäntöönpanoa. EU tukee edelleen kansallisten toimintasuunnitelmien hyväksymistä ja kehittää kattavan EU:n kehyksen yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevien YK:n ohjaavien periaatteiden täytäntöönpanoa varten pohjautuen YK:n yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevaan uudistettuun etenemissuunnitelmaan seuraavaa vuosikymmentä varten. EU osallistuu aktiivisesti YK:n keskusteluihin yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevasta oikeudellisesti sitovasta välineestä muun muassa mahdollisesti osallistumalla ehdotettuun puheenjohtajan tukiryhmään ja hahmottelemalla yhdessä kumppanien kanssa yhteisymmärrykseen perustuvaa välinettä, jolla voidaan tehokkaasti parantaa uhrien suojelua ja luoda maailmanlaajuisesti tasapuoliset toimintaedellytykset.
-